

**Eesti
Haigekassa**

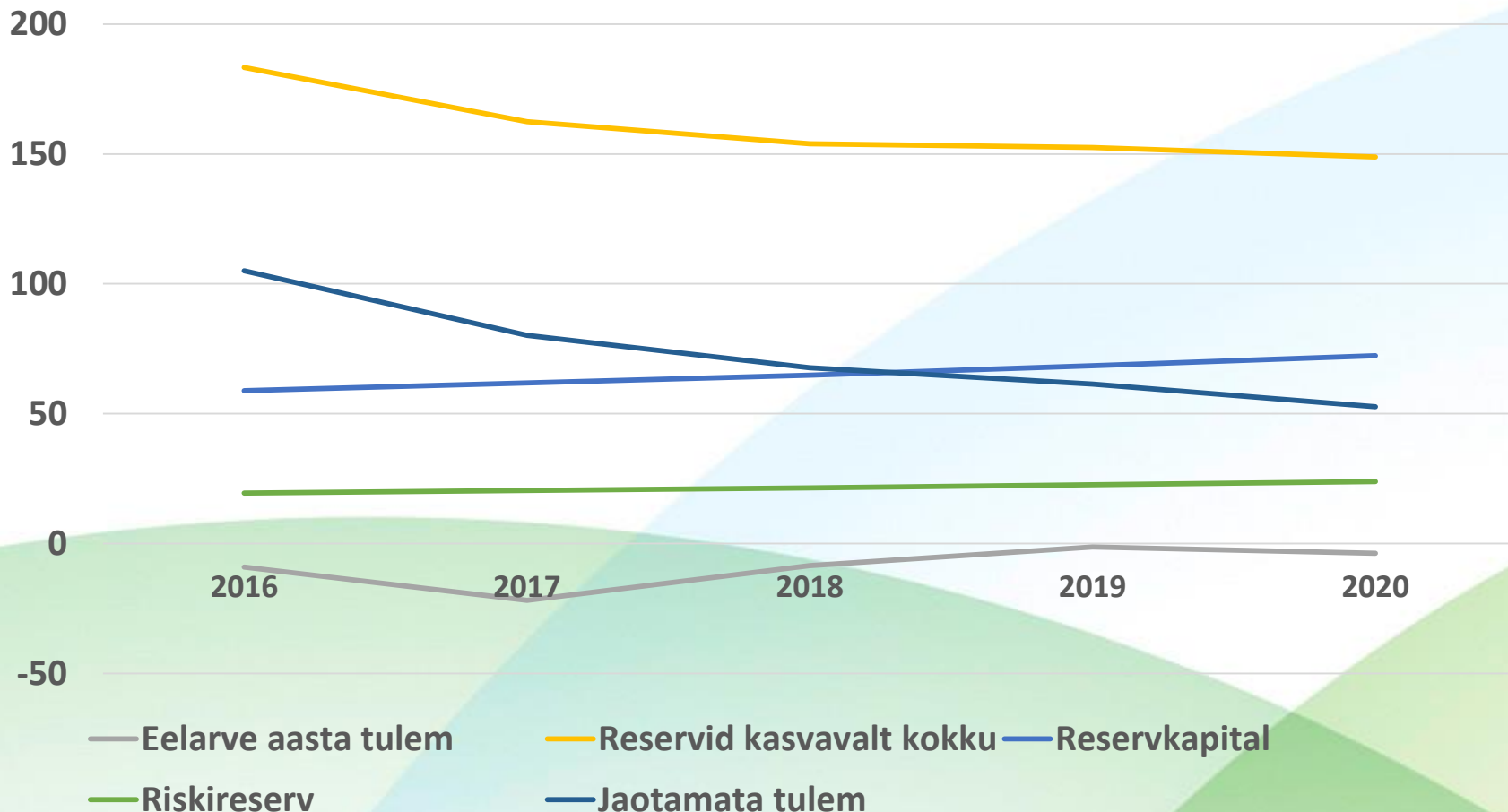

Strateegilise ostmise tugevdamine tervishoiu hüvanguks

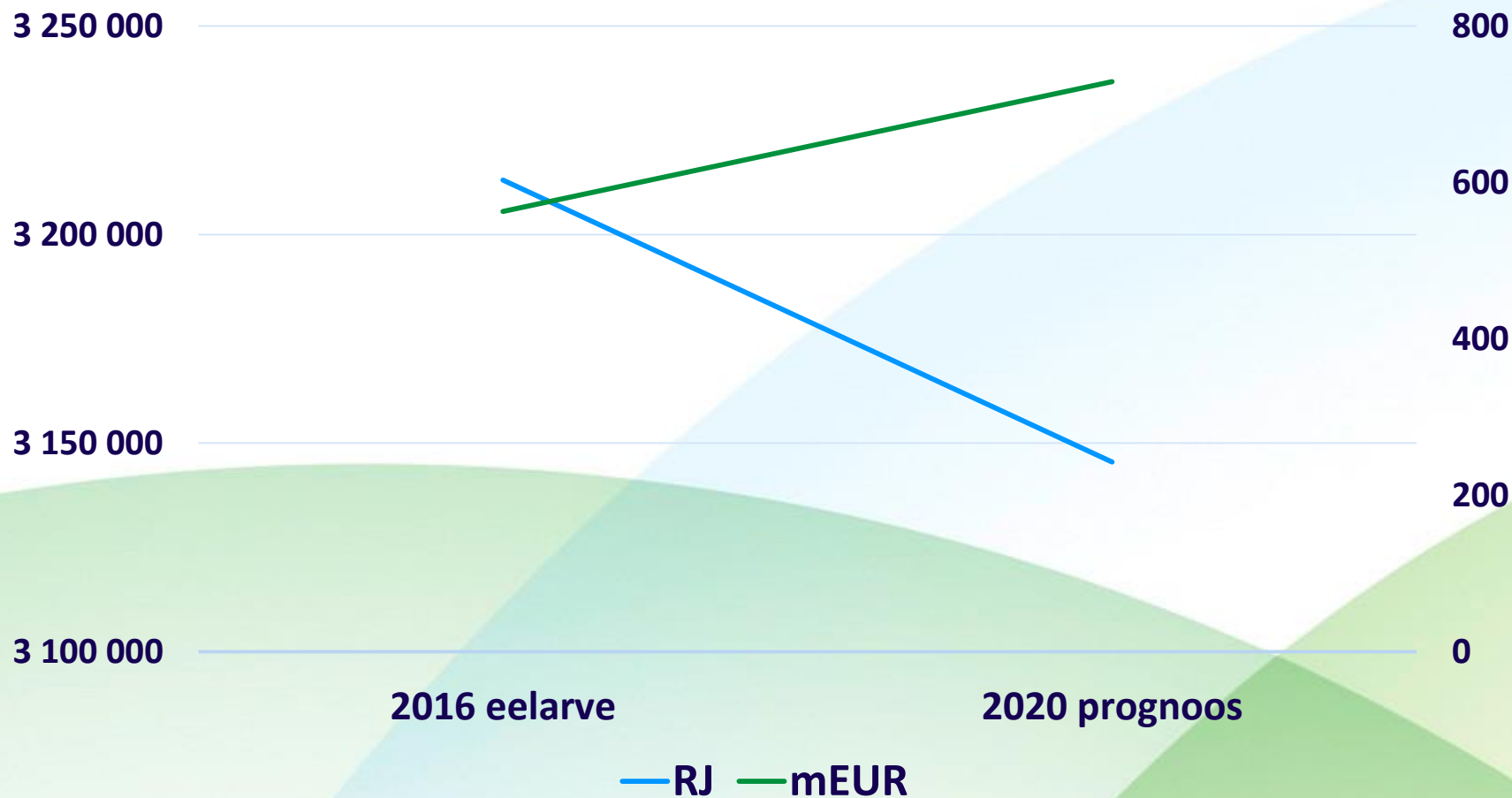
Tartu Ülikooli Kliinikumi kevadkonverents
25/05/2016

Tanel Ross
Eesti Haigekassa

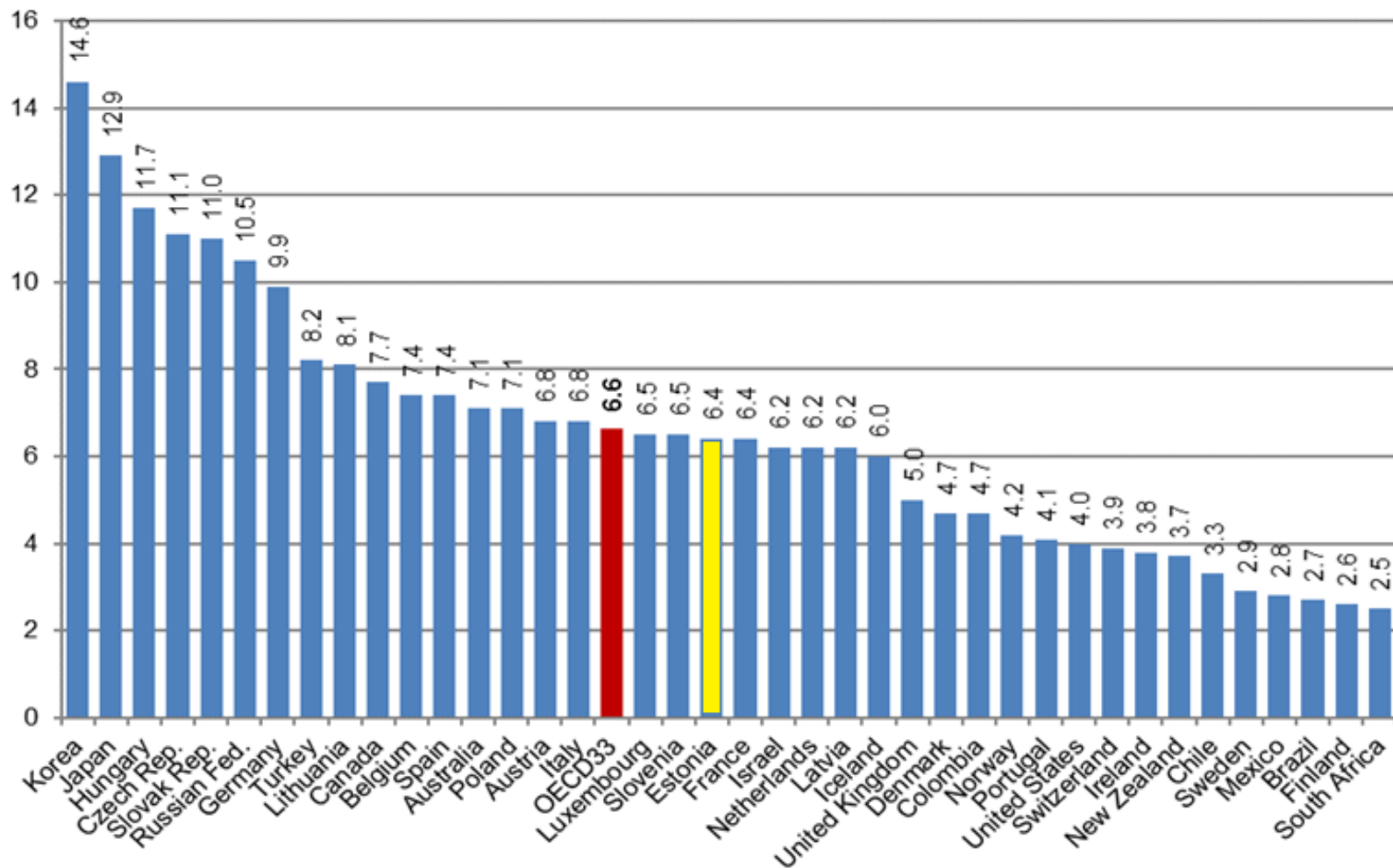
Haigekassa lähituleviku finantsperspektiiv (milj €)

Eriarstiabi ravijuhtude ja vahendite kasutus EHK tellimuses, prognoos 2020 vs eelarve 2016

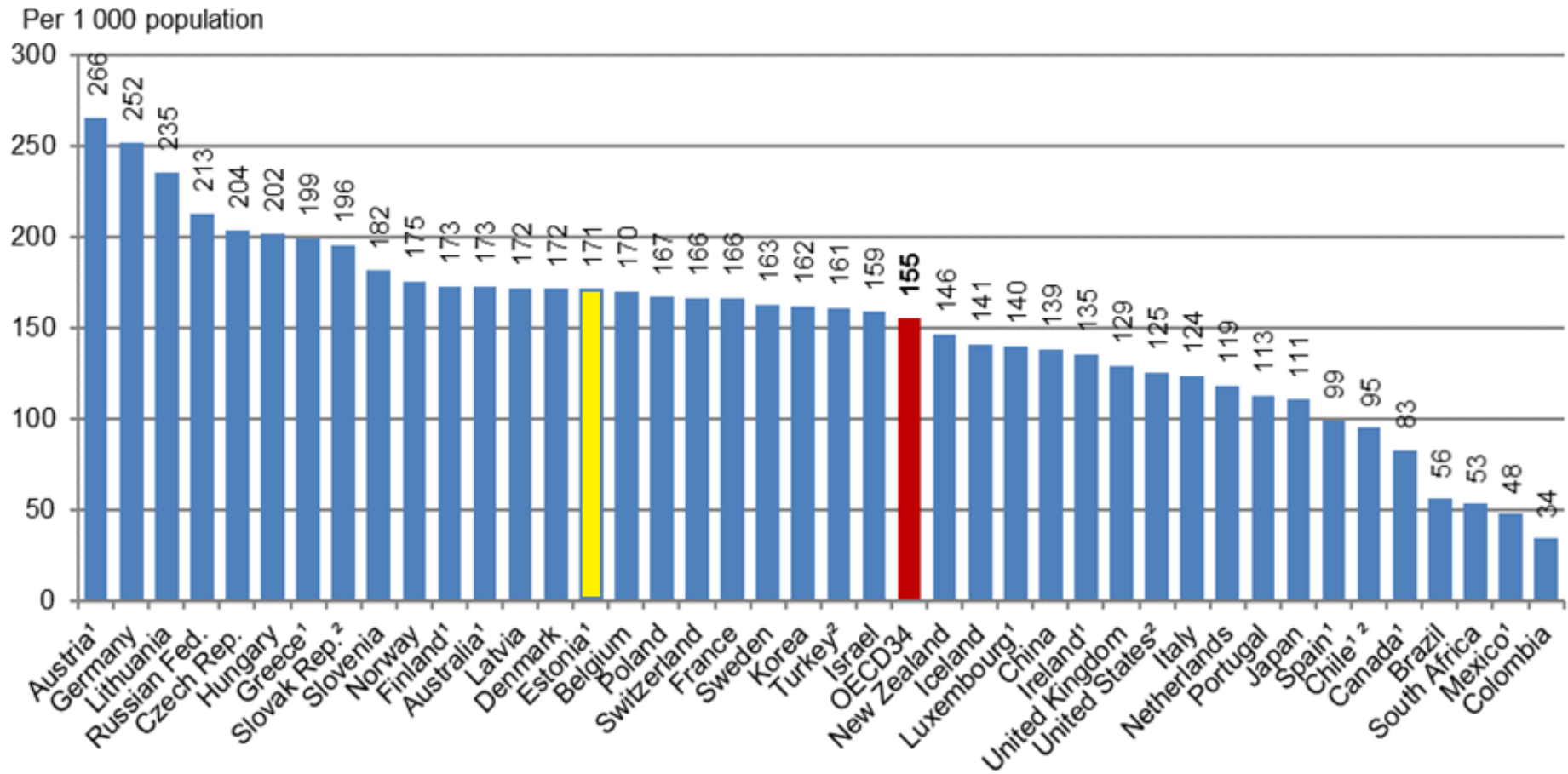

Eesti tervishoiukorraldus rahvusvahelises võrdluses –patsiendid külastavad eriarsti sama palju kui teistes OECD riikides

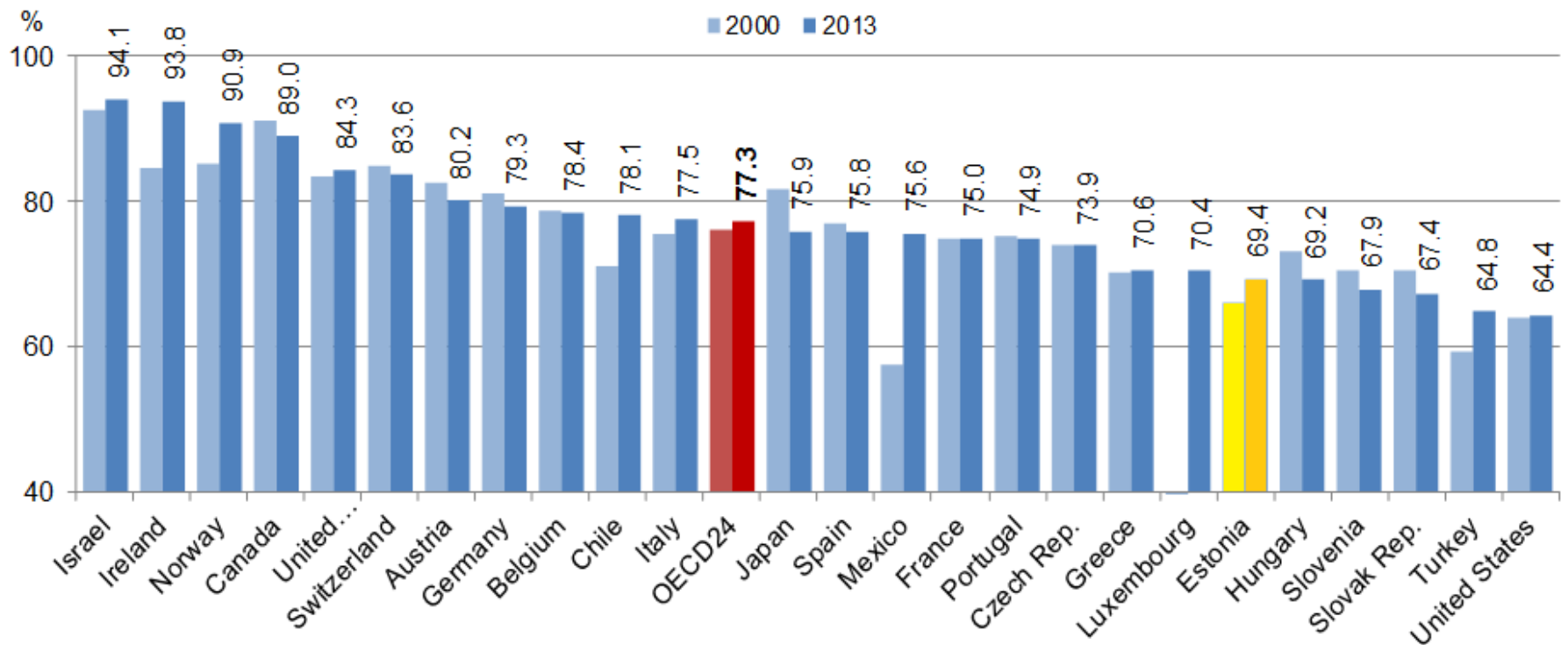
Number of doctor consultations per person, 2013 (or nearest year), OECD 2015

Haiglaravil viibivad Eesti patsiendid 10% enam kui OECD riikides keskmiselt

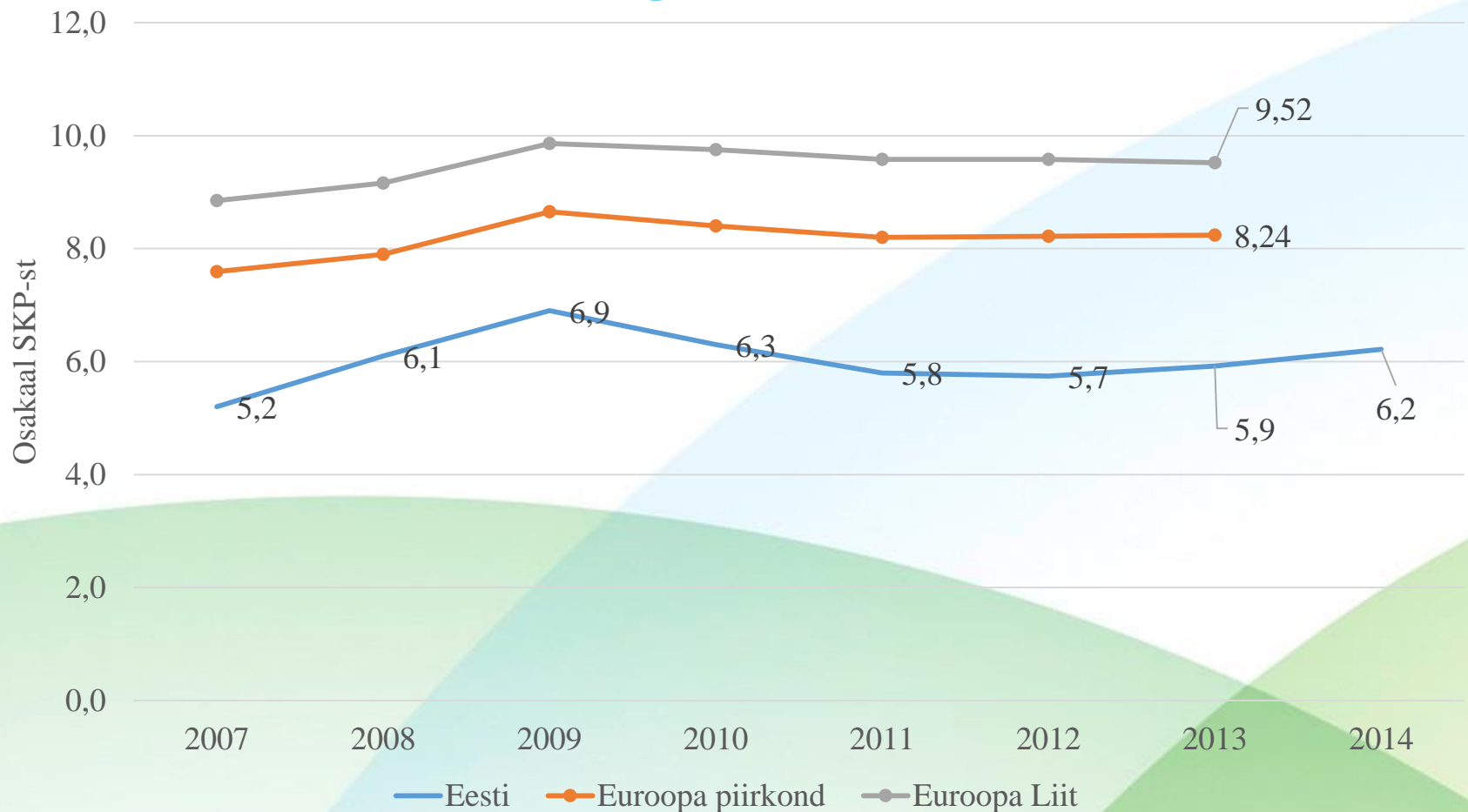
Eesti tervishoiusüsteemi on hinnatud efektiivseks, samas arenguruumi on – voodeid statsionaaris on üle OECD keskmise ja voodihõive alla keskmise

2013a oli Eesti haiglate voodihõive 10% madalam OECD keskmisest

Occupancy rate of curative (acute) care beds, 2000 and 2013, OECD

Kokkuvõttes on Eesti tervishoiukorraldust peetud tulemuslikuks ja tõhusaks, mis loob hea baasi edasiseks arenguks

Tervishoiu kulud osakaaluna SKP-st aastatel 2007-2014

Allikas: TAI, WHO andmebaas <http://data.euro.who.int/hfad/>

Eesti tervishoiukorralduse tugevuseks on kaks olulist sammast, mille kaudu on tagatud inimestele terviklik arstiabi kogu riigis

- **Järjepidevalt arenev esmatasandi arstiabi – perearst ja tema meeskond**
  - lahendab valdava osa patsientide igapäevastest tervisemuredest
  - oluline roll haiguste ennetusel ja krooniliste haigustega patsientide jälgimisel
  - suurem meeskond, rohkem esmatasandi teenuseid
- **Kvaliteetne eriarstiabi ja tugev haiglavõrk**
  - tugevad pädevuskeskused
  - põhierialade ühtlane kättesaadavus kogu Eestis, sh igas maakonnas

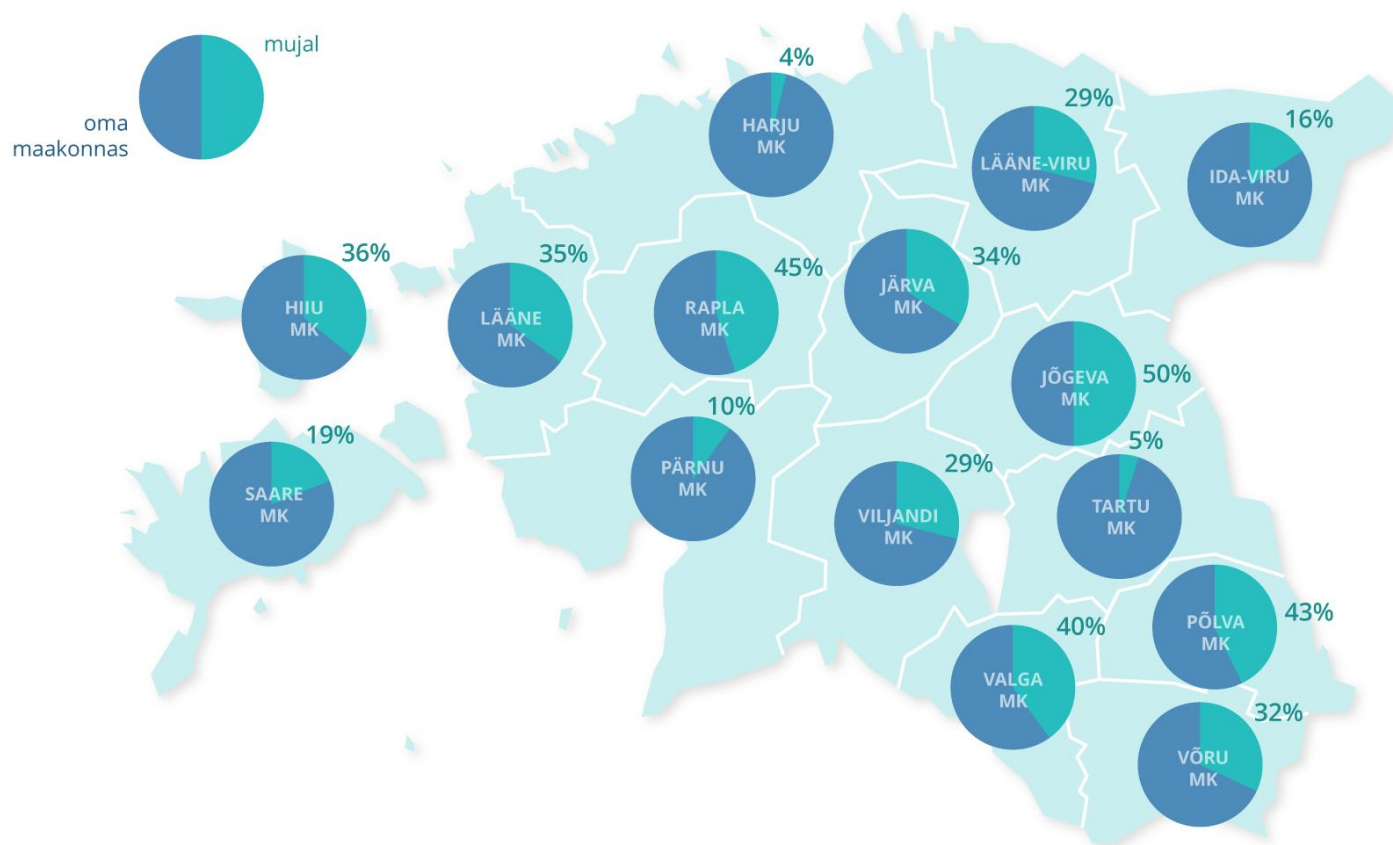
Tervishoiusüsteemi tugevused ja väljakutsed peegelduvad inimeste hinnangutes*

- **Usaldus tervishoiutöötajate vastu on kõrge**
  - arstiabi kvaliteeti hindab heaks 2/3 Eesti elanikest
  - 90% patsiente jääb rahule nii perearsti kui eriarstiga
- **Probleeme nähakse teenuste pakkumise korralduses**
  - arstiabi kättesaadavust hindab heaks 43% elanikest
- **Inimesed on valmis statsionaarse ravi saamiseks liikuma**
  - väljaspool Harju- ja Tartumaad elavatest inimestest eelistab 51% saada haiglaravi piirkondlikus haiglas, 33% kodulähedases haiglas
- **Eelistatakse kulude täielikku katmist ravikindlustuse poolt**
  - 53% elanikest ütleb, et nad eelistaks, et ravikindlustus katab kõik tervishoiukulutused, isegi kui järjekorrad on väga pikad
  - 34% on nõus ise maksma kuni 20 eurot, üle 50 euro on nõus maksma 15% inimestest

* Uuringust „Eesti elanike hinnangud tervisele ja arstiabile“, EMOR, 2015

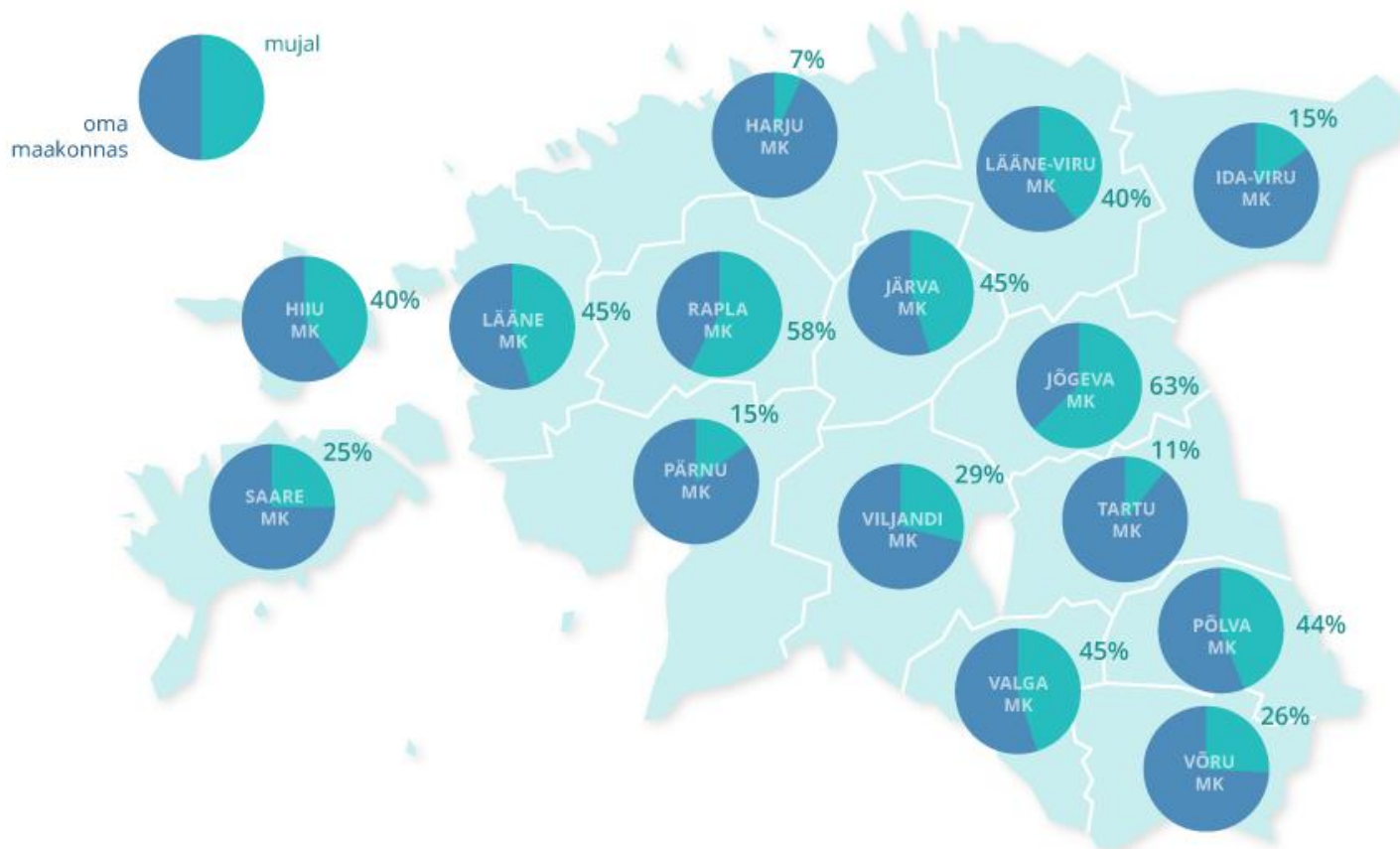
Patsientide eelistused peegelduvad teenuste tegelikus kasutuses (1) – ambulatoorne eriarstiabi

III JA IV TASEME ERIALADE AMBULATOORNE KASUTAMINE OMA MAAKONNAS JA VÄLJASPOOL RAVIJUHTUDE OSAKAALUD (%), 2015.a

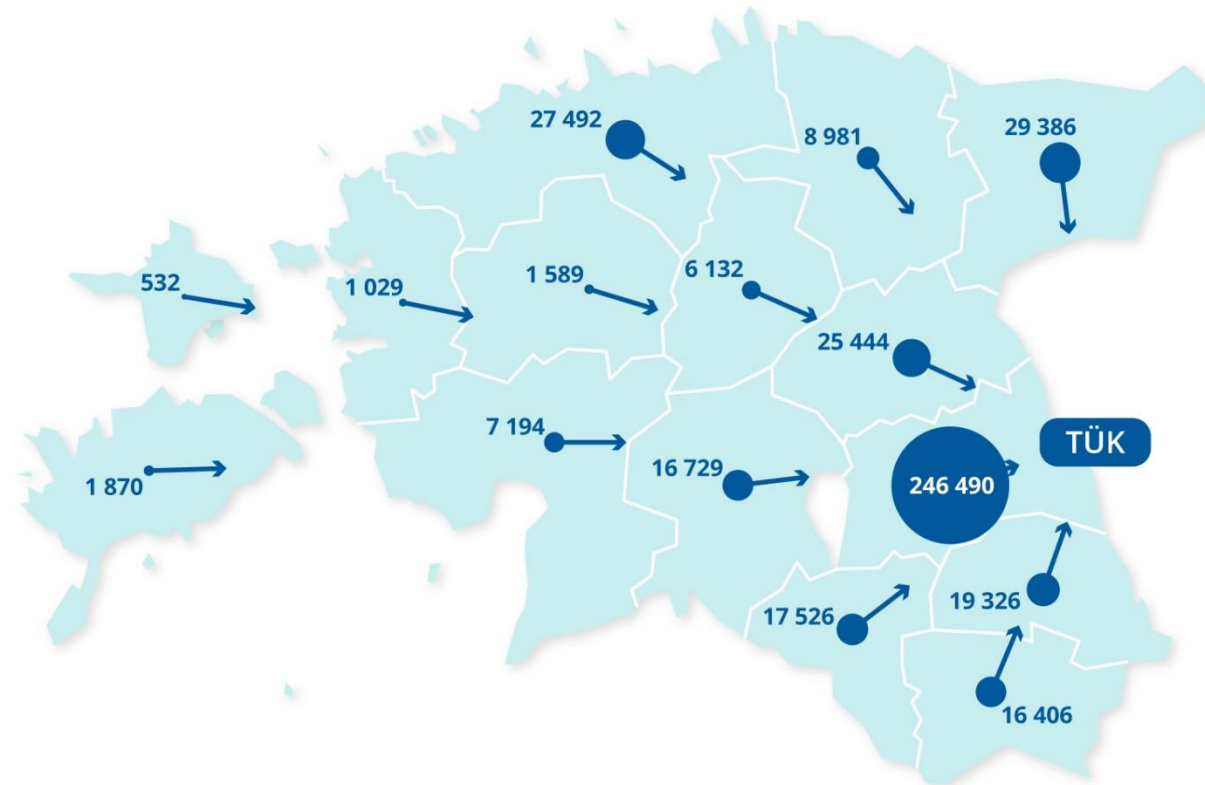
Patsientide eelistused peegelduvad teenuste tegelikus kasutuses (2) – statsionaarne eriarstiabi

III JA IV TASEME ERIALADE STATSIONAARNE KASUTAMINE OMA MAAKONNAS JA VÄLJASPOOL RAVIJUHTUDE OSAKAALUD (%), 2015.a

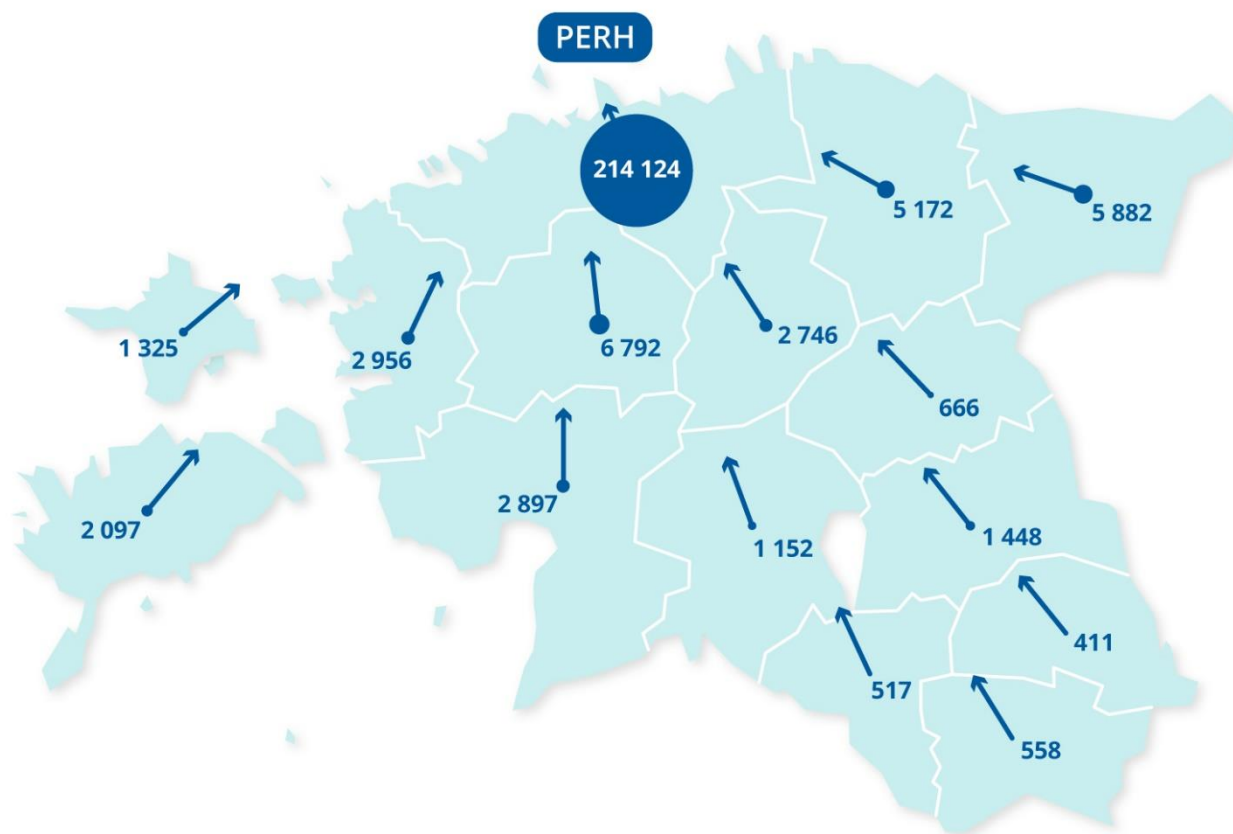
Kliinikumi tulevad patsiendid ravi saama kogu Eestist – (III ja IV taseme erialad)

PATSIENTIDE LIIKUMINE TARTU ÜLIKOOLI KLIINIKUMI III JA IV TASEME ERIALADE LÕIKES RAVIJUHTE, 2015.a

...ka regionaalhaiglasse

PATSIENTIDE LIIKUMINE PÕHJA-EESTI REGIONAALHAIGLASSE III JA IV TASEME ERIALADE LÕIKES
RAVIJUHTE, 2015.a

Haigekassa ostustrateegia peab lähtuma kindlustatute vajadustest ning järgima muutusi ühiskonnas

- **Kindlustatute liikumine Eesti piires**
  - elanikkonna vähenemine maakondades
  - liikumine suurte keskuste ümbrusesse
  - eriarstiabi piirkondlik kasutustrend (patsientide eelistused)
- **Elanikkonna vananemine, sellest tulenev**
  - krooniliste haigustega inimeste kasvav hulk
  - mitmete kaasuvate haigustega inimeste kasvav hulk
  - õendusabi kasvav osatähtsus
- **Tervishoiusüsteemi võimalused ja teenuste osutamise optimaalsus**
  - töötajad
  - diagnostika- ja ravivõimalused
  - ravikvaliteet

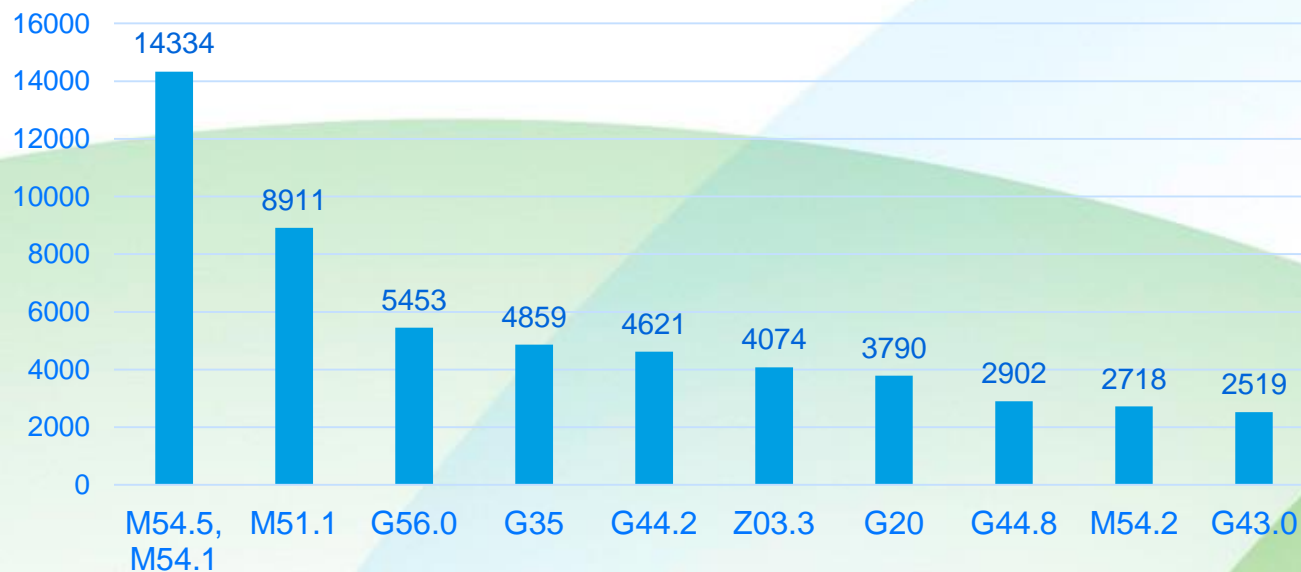
Tänane teenuste pakkumine vajab arendamist

- **Üldhaiglad: eesmärk pakkuda kõiki põhierialasid, mida kindlustatu vajab** (nt amb oftalmoloogia, dermatoveneroloogia, taastusravi)
- **Osaliselt siiani maakondades omal jõul kõrgema taseme erialade pakkumine, kus amb koormus on vähene** (nt neuroloogia, reumatoloogia)
- **Üldhaiglate teeninduspiirkonnas on nõudlus teenuste järele enamikul III taseme erialadel RJ arvus mõõdetuna väike** (nt uroloogia, pulmonoloogia, neuroloogia, infektsioonhaigused)
  - hetkel osutab sünnitusabi 14 HVA haiglat, sealjuures on 6 haiglas sünnituste arv < 300 aastas; aastaks 2020 väheneb sünnituste arv 12%
- **Ebaühtlane teenuste pakkumine**
  - tekitab ebakindlust patsiendis ja ravile suunajas
  - seab väljakutseid eriarstiabi jätkusuutlikkuse tagamisel
  - seab väljakutseid tellimuse planeerimisele

Teenuste pakkumine vajab selgeid kokkuleppeid eriarstiabi ja esmatasandi vahel - kitsa valdkonna tippspetsialistid lahendavad täna terviseküsimusi, mida saaks lahendada esmatasandil

Näitena 2015a ambulatoorse neuroloogia raviarvetele 10 levinud põhidiagnoosi – ülekaalus nimmevaluga patsiendid

41%-l ambulaatorsetest raviarvetest

M54.5, M54.1	NIMMEVALU
	NIMME JA MUUDE LÜLIVAHEKETASTEHAIGU
M51.1	KARPAALTUNNELI SÜNDROOM
G56.0	MULTIPEL- E HULGISKLEROOS
G35	PINGEPEAVALU JÄLGIMINE
G44.2	KAHTLUSTATUD
Z03.3	PARKINSONI TÕBI
G20	MUUD TÄPSUSTATUD PEAVALUSÜNDROOMID
G44.8	KAELAVALU E TSERVIKALGIA
M54.2	AURATA MIGREEN [TAVALINE MIGREEN]
G43.0	

Patsiendi liikumine süsteemis peab toimuma ühtsetel põhimõtetel ning andma kindlustunde, et vajaminev abi on tagatud

- **Nt nimmevaluga patsient**
  - esmane kontakt on perearst
  - e-konsultatsioon neuroloogias
  - spetsialist maakonnahaiglas (üldsisehaiguste arst, konsultant kohapeal – 3b, füsioterapeut) VÕI...
  - diagnostika ja ravi piirkondlikus või keskhaiglas – neuroloog (neurokirurg)

PEREARST

E-KONSULTATSIOON

**SPETSIALIST
MAAKONNAHAIGLAS,
TUGITEENUSED**

**ERIALASPETSIALIST JA
TEHNOLOOGIA
PIIRKONDLIKUS
või KESKHAIGLAS**

GKS põhimõtete rakendamine lepingutes alates 2016. aastast

- **Eriarstiabi peab kõigil põhierialadel (IV tase) olema kättesaadav igas maakonnas, sh võib teenust osutada:**
  - maakonnas paiknev üld- või kohalik haigla
  - üldhaigla koostöös kesk- või piirkondliku haiglaga
- **Võrgustumine: piirkondlikud- ja keskhaiglad peavad tagama ravi kättesaadavuse spetsiifilisematel erialadel, sõltumata patsiendi elukohast**
  - koostöös üldhaiglaga või pakkudes teenust väljaspool põhitegevuskohta
  - paremas koostöös esmatasandiga (ja kasutades areneva õendusabi võimalusi)

Teenuste kättesaadavuse arutelu sisaldab küsimusi süsteemi kõigile osapooltele (1)

- **Milline tervishoiuvõrk toetab parimal moel tõhusat, kvaliteetset ning optimaalsete kuludega patsiendikeskset arstiabi?**
  - Kuidas defineerida vastutused ühtselt kogu Eestis?
    - Piirkondliku/keskhaigla vastutus ravi korralduse eest maakonnas
    - Üldhaigla vastutus ravi kättesaadavuse ja kvaliteedi eest
    - Piirkondliku/keskhaigla vastutus ravi korralduse eest võrgustunud grupis
  - Kas ja kus on vajalikud eriarstiabi erandid?
    - Ambulatoorselt
    - Statsionaarselt (k.a. sünnitusabi)

Teenuste kättesaadavuse arutelu sisaldab küsimusi süsteemi kõigile osapooltele (2)

- **Milline tervishoiuvõrk toetab parimal moel tõhusat, kvaliteetset ning optimaalsete kuludega patsiendikeskset arstiabi?**
  - Kuidas korraldada optimaalseid valveringe?
  - Milline saab olema esmatasandi tervisekeskuste roll, pakutavad teenused?
    - laiendatud esmatasandi meeskond ja teenused (ämmaemandus, koduõendus, füsioteraapia)
    - juhtumikorraldamine
    - sotsiaaltööga integreeritus

GKS haigekassa eriarstiabi ostustrateegia osana on osa kvaliteetsete tervishoiuteenuste kättesaadavuse tagamisest (1)

Lisaks sellele on jätkuvalt oluline:

- **ravikindlustuspaketi** tõenduspõhine, läbipaistev ja osapooli kaasav täiendamine
- **esmatasandi** arstiabi võimaluste arendamine, perearsti rolli tugevdamine (sh tervisekeskuste toimetud)
- **ravikvaliteedi** arengu järjepidev toetamine (ravi- ja patsiendijuhendid, käsitusjuhendid, indikaatorid)
- **e-teenuste** arengu toetamine, sh väga olulisena e-konsultatsiooni laialdane kasutuselevõtt

GKS haigekassa eriarstiabi ostustrateegia osana on osa kvaliteetsete tervishoiuteenuste kättesaadavuse tagamisest (2)

Ostustrateegia muud elemendid:

- Haigekassa strateegilised partnerid ja ravi rahastamise lepingute sõlmimise põhimõtted, sh lepingupartnerite valiku põhimõtted
- Liikumine eriarstiabi ravijuhupõhiselt ostmiselt kvaliteetse ravitulemuse ostmise suunas (episoodipõhine, DRG-süsteemi edasiarendus)
- Esmatasandi ja eriarstiabi kombineeritud rahastusmudelite arendus

AITÄH!